

Keski-Suomen ELY-keskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislakiin (HE 114/2022). Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemuksia keskitetysti käsittelevät TE-toimistot tarvitsevat työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteko tapahtuu.

Työntekijän oleskelulupa myönnetään kaksivaiheisesti. TE-toimisto tekee työntekijän oleskelulupahakemukseen osapäätöksen ja Maahanmuuttovirasto lopullisen päätöksen. TE-toimiston osapäätös perustuu kokonaisharkintaan, joka sisältää työvoiman saatavuuden, työsuhteen ehtojen sekä työnantajan ja työntekijän edellytysten arvioinnin.

Työvoiman saatavuus eri ammatti- ja toimialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

TEM:n työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli maaliskuun 2023 lopussa 14 855 työtöntä työnhakijaa. Työttömien työnhakijoiden osuus maakunnan työvoimasta oli 11,9 %, mikä on maan toiseksi korkein luku. Keski-Suomessa oli uusia avoimia paikkoja maaliskuun aikana 2 859, mikä on 941 vähemmän kuin vuosi sitten. Kaikkiaan maaliskuussa oli avoinna 5 794 työpaikkaa, mikä on 2 573 vähemmän kuin vuosi sitten.

TEM:n Työvoimatietokarttojen mukaan suurin ulkomaisen työvoiman potentiaali on ravintola- ja suur-
taloustyöntekijöiden, tarjoilijoiden ja avustavien keittiötyöntekijöiden sekä lähihoitajien kohdalla. Keski-Suomessa näiden lisäksi korostuu ulkomaisten sovellussuunnittelijoiden potentiaali.

Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella on työnantajia, joissa koetaan edelleen pulaa osaavasta työvoimasta ja kärsitään kohtaanto-ongelmasta. Haasteisiin on kyetty vastaamaan mm. RekryKoulutuksilla ja tehokkailla työnvälitystoimilla. Osaavan työvoiman saatavuuskysymykset koskettavat laajalajaisesti mm. seuraavia aloja: ICT, metalli- ja kokoonpanoteollisuus, sosiaali- ja terveysalaa, maa- ja metsätalous, rakentaminen, puhtaanapito, myynti sekä matkailu-, ravitsemisala. Asia koskettaa myös yleisesti aloja, joilla on paljon vuoro- ja osa-aikaisia työtehtäviä.

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta TE-hallinnon www.tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. TE-toimisto ottaa harkinnassaan huomioon koko EU-/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat ja -nimikkeet, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuus selvitystä.

Lisätietoa ja tausta-aineistoa

Ammattibarometri:	https://www.ammattibarometri.fi/
Työllisyyskatsaukset:	https://www.ely-keskus.fi/ely-keski-suomi-tyollisyyskatsaukset
Alueelliset kehitysnäkymät:	https://tem.fi/alueelliset-kehitysnakymat
TEM:n Työvoimatiekartat:	https://tem.fi/tyovoimatiekartat

3) Alueellinen linjaus

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus Keski-Suomen alueella on vaikeutunut. Ammattiala sekä siihen liittyvä ammattiluokka ja -nimikkeet esitellään listattuna ISCO-luokituksen numeroilla.

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike ja poikkeukset
Metalliala	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	721 Valimotyöntekijät, hitsaajat, levysepät 7223 Koneenasettajat ja koneistajat 7231 Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat (tarkemmin raskas autokalusto)
Ravitsemisala	51 Palvelutyöntekijät	5120 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät 5131 Tarjoilijat
Rakennusala	71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	3123 Rakennusalan työnjohtajat 7114 Betonirakentajat ja raudoittajat 7123 Rappaajat
Maa- ja metsätalous	61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym. 62 Metsä- ja kalatalouden työntekijät	6114 Yhdistetyn maan- ja vihannesviljelyn tai puutarhanhoidon ym. harjoittajat 6130 Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat 6121 Liha- ja lypsykarjan kasvattajat sekä muiden kotieläinten kasvattajat 6210 Metsurit ja metsätyöntekijät
ICT-ala	25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	251 Systeemityön erityisasiantuntijat 252 Tietokantojen-, verkkojen ja järjestelmäohjelmistojen erityisasiantuntijat
Sosiaali- ja terveysala	22 Terveydenhuollon erityisasiantuntijat 26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan erityisasiantuntijat 32 Terveydenhuollon asiantuntijat 53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	2211 Yleislääkärit 2212 Ylilääkärit ja erikoislääkärit 2266 Kuulontutkijat ja puheterapeutit 2342 Lastentarhanopettajat 2635 Sosiaalityön erityisasiantuntijat 3221 Sairaanhoidajat 3256 Avustavat hoitotyöntekijät 5321 Lähihoitajat (kaikki ammattinimikkeet, myös hoiva-avustaja) 5329 Muut terveydenhuollon työntekijät (tarkemmin hammashoitajat)
Logistiikka-ala	83 Kuljetustyöntekijät	8332 Kuorma-auton ja erikoisajoneuvon kuljettajat
Siivousala	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	9112 Toimisto- ja laitossiivoojat ym.

Arvion ammattialoista on laatinut Keski-Suomen TE-toimisto ja ELY-keskus, jotka ovat hyödyntäneet arviossaan Työnvälitystilaston, Ammattibarometrin, ForeAmmatti-palvelun sekä URA-järjestelmän tietoja. Linjausta varten järjestettiin työvoimaviranomaisten, työmarkkinajärjestöjen sekä valvontaviranomaisten kommentointikierros sekä yhteinen työpaja.

4) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston (Migri) verkkosivut: www.migri.fi

Sähköinen oleskelulupahakemus ja työnantajailmoitukset: www.enterfinland.fi

Ammattialojen ISCO-luokitus: www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/

Tietoa työvoiman maahanmuutosta: www.ely-keskus.fi/tyovoiman-maahanmuutto

Valtakunnalliset kansainvälistä rekrytointia tukevat palvelut: www.workinfinland.fi

TE-toimiston työlupapalvelut, valtakunnallinen verkkosivu: toimistot.te-palvelut.fi/tyolupapalvelut

Valtakunnallinen työlupaneuvonta: 0295 040 019 (ark. klo 9-11), tyoluvat@te-toimisto.fi

5) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: enintään 8.5.2024 asti.

Keski-Suomen ELY-keskus huolehtii hallituksen esityksen mukaisesti, että linjauksen sisällön mahdolliset muutostarpeet tarkistetaan ja päivitetään vähintään puolivuositain.

Tämä linjaus korvaa aiemman 11.11.2022 päivätyn alueellisen linjauksen ulkomaisen työvoiman käytöstä Keski-Suomessa.

Johtaja, E-vastuualue

Pirkko Melville

Erikoissuunnittelija, työperäinen maahanmuutto Taneli Minkkinen